

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011, тел. (044) 254-56-73, факс (044) 254-43-93
E-mail: inform@dkrp.gov.ua. Web: http://www.drs.gov.ua, код ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____
на № _____ від _____

Рішення № 140 від "12" 04. 2019 р. про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України (далі - ДРС) відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі - Закон) розглянула проект наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства інфраструктури України» (далі – проект наказу), а також документи, що надані до нього листом Міністерства інфраструктури України від 11.03.2019 № 748/27/14-19.

За результатами розгляду проекту наказу та аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону

встановлено:

проект наказу розроблено з метою удосконалення положення чинних нормативно-правових актів Міністерства інфраструктури України, якими регулюється справляння портових зборів та вартість спеціалізованих послуг, що надаються у морському порту суб'єктами природних монополій, та задля виключення неоднозначного тлумачення окремих положень нормативно-правових актів, а також запобігання виникненню проблемних питань під час стягнення портових зборів та плат за спеціалізовані послуги.

Проте, Міністерством інфраструктури України під час підготовки зазначеного проекту наказу не дотримано вимог статей 4 та 8 Закону, беручи до уваги таке.

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проектів регуляторних актів з урахуванням як самого проекту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, Аналіз регуляторного впливу цього проекту акта.

Згідно з вимогами статті 1 Закону, документом, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на

ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проекту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики – є Аналіз регуляторного впливу(далі - АРВ).

Аналіз регуляторного впливу до проекту регуляторного акта повинен містити обов'язкові норми, визначені статтею 8 Закону.

У цьому випадку, наданий розробником АРВ до проекту наказу містить формальний опис змін запропонованих проектом наказу, не є достатньо інформативним, та не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151) (далі – Методика).

1. У розділі I «Визначення проблеми» АРВ згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини її виникнення, оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у цифровому чи кількісному вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, визначити основні групи, на які вона справляє вплив, а також обґрунтувати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та діючих регуляторних актів.

Проте, при визначенні проблеми, розробник обмежився переважно її текстовим описом, вказавши, що, по-перше, необхідно уточнити положення застосування пункту 1.10 розділу I Порядку справляння та розміри ставок портових зборів, затвердженого наказом Міністерства інфраструктури України від 27.05.2013 № 316 «Про портові збори» (зі змінами) (далі - Порядок), а по-друге, доцільно уточнити визначення групи Б суден у відповідних додатках до низки наказів Мінінфраструктури, в частині віднесення до групи Б суден поромів.

При цьому, щодо першого питання розробником вказано, що пункт 1.10 розділу I Порядку не містить чіткого алгоритму застосування знижки під час розрахунку корабельного, каналного, причального, санітарного, якірного, маякового портових зборів, що спричиняє виникнення спірних питань.

Зазначене унеможливило дослідити наявність проблеми та встановити її масштаб, оскільки розробником не наведено жодних даних у числовій формі, зокрема не підтверджено статистичними даними твердження щодо існування певних спірних питань, зокрема, при практичному застосуванні знижки в розмірі 50 відсотків до ставок портових зборів, крім адміністративного, для суден, що заходять у морські порти України для виконання операцій з навантаження та (або) розвантаження транзитних вантажів.

Щодо другого питання, визначеного розробником, проблема обґрунтована, зокрема, фінансовими витратами держави на сплату завданих збитків відповідним суб'єктам господарювання за наслідком протиправних дій ДП «Адміністрація морських портів України», що підтверджується відповідною судовою практикою (наприклад постанова Верховного Суду від 18.12.2018 у справі № 916/112/18).

З приводу зазначеного, вважаємо, що розробником не доведено необхідність внесення змін до вимог чинних нормативно-правових актів, оскільки не надано обґрунтувань щодо характеру та причин неоднозначного трактування чинних актів законодавства з питань справляння портових зборів, що стало предметом відповідних судових засідань, та як наслідок не дозволяє гарантувати ситуацію, за якої кількість відповідних судових слухань зменшиться за результатом прийняття запропонованого проектом наказу регулювання.

Слід додати, що у зазначених судових рішеннях, зокрема, наголошено на тому, що станом на цей час, не приймалось жодного нормативно-правового акта, який би встановлював порядок/спосіб/специфіку віднесення того чи іншого судна (типу суден), в тому числі поромів, до групи А або Б.

Отже, в АРВ до проекту наказу розробником не проаналізовано існуюче правове регулювання господарських та адміністративних відносин, щодо яких склалась проблема, не доведено чому існуючі регулювання не розв'язують проблему та потребують вдосконалення.

Як наслідок, надана у цьому розділі АРВ інформація не відповідає вимогам статті 4 Закону, зокрема принципу доцільності – оскільки розробником не доведена наявність проблеми, що потребує державного втручання, та не обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою її вирішення.

2. У розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ розробник повинен чітко визначити мету державного регулювання, що має бути безпосередньо пов'язана з розв'язанням проблеми.

Задекларовані розробником цілі державного регулювання є абстрактними та не вимірюваними. Зокрема, розробником не визначено індикаторів зменшення масштабів проблеми, що характеризувало б досягнення мети регулювання.

З урахуванням наведеного, розробником порушено принцип адекватності, оскільки належним чином не обґрунтовано наскільки така форма державного регулювання відповідає вирішенню існуючої проблеми.

3. У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» розробник повинен визначити всі можливі альтернативні способи вирішення існуючої проблеми та оцінити вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них.

Однак, розробник обмежився виключно текстовим описом вигод і витрат держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування однієї альтернативи, а саме прийняття проекту наказу, при цьому представлений розробником другий альтернативний варіант «Збереження чинного регулювання» - взагалі не проаналізовано.

Крім того, вказана розробником кількість суб'єктів господарювання збігається із сторонами вказаних розробником судових слухань, та без належного обґрунтування не встановлено загальну кількість та структуру суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія цього акта в цілому, а також кількісно не визначено витрати, які будуть виникати внаслідок

застосування кожного з альтернативних способів у грошовому еквіваленті у тому числі за допомогою Додатків до АРВ (за необхідності із застосуванням Додатка 2 або Додатка 4 до Методики), що підтверджували б економічну доцільність обраного способу.

Загалом, в АРВ розробником не наведено жодних аналітичних даних та/або розрахунків витрат держави та/або суб'єктів господарювання, яких вони зазнають як внаслідок впровадження проекту наказу, так і внаслідок застосування альтернативних способів досягнення цілей, що підтверджували б економічну доцільність обраного способу, а також не доведено ефективність застосування запропонованого проектом наказу механізму державного регулювання при вирішенні проблеми, визначеної розробником у Розділі I АРВ.

Слід підкреслити, що факт відсутності належним чином проведеного економічного аналізу запропонованих альтернатив не дозволить у подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

4. У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

5. У розділі V АРВ «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому, розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акта, тобто яким чином будуть діяти норми проекту наказу та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

6. Розділ VIII АРВ «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» заповнено з порушенням вимог пункту 10 Методики. Так, обов'язкові показники результативності регуляторного акта повинні бути не описовими, а кількісними та вимірювальними.

Також, розробнику необхідно визначити не менше ніж три кількісних показники, які безпосередньо характеризують результативність дії регуляторного акта та які підлягають контролю (відстеження результативності).

У цьому випадку, визначений розробником показник в частині дослідження позитивного економічного ефекту для держави від діяльності суб'єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність в морських портах, потребує конкретизації способів та визначення набору інструментів за

допомогою яких в подальшому буде встановлено визначений розробником результат дії проекту наказу.

7. У порушення вимог пункту 12 Методики у розділі IX «Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта» розробником не визначено вид даних та джерело їх походження з допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акта.

Порушення розробником вимог Закону та Методики в частині визначення показників результативності та заходів з проведення відстеження результативності регуляторного акта не дозволить в подальшому належним чином провести відстеження його результативності, як передбачено статтею 10 Закону.

Враховуючи вищевикладене, за результатами розгляду положень проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу, встановлено, що проект розроблено без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики: доцільності, адекватності, ефективності, збалансованості, визначених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», а також вимог статті 8 Закону в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами).

Ураховуючи вищенаведене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства інфраструктури України».

**Голова Державної
регуляторної служби України**

Ксенія ЛЯПІНА

